

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

14 NOVEMBER 1995

BELEIDSBRIEF

**Vlaanderen sturen – Lokaal besturen
Samen met alle lokale partners werken aan een beter Vlaanderen**

Beleidsprioriteiten 1995-1999

ingediend
door de heer Leo Peeters,
Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Stedelijk Beleid en Huisvesting

Met deze beleidsbrief wordt voor de periode 1995-1996 een meer concrete uitwerking gegeven van de basisopties vervat in het regeerprogramma. De brief is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen ter goedkeuring aan de Vlaamse regering of het Vlaams parlement worden voorgelegd.

INHOUD

1. CONVENANTEN MET DE VLAAMSE LOKALE BESTUREN.....	4
2. DE GEMEENTEN ALS VOLWAARDIG EERSTELIJSBESTUUR	4
2.1. De gemeentelijke financiën	
2.1.1. Basisfinanciering	4
2.1.2. Het financieel evenwicht	5
2.1.3. Het Vlaams Investeringsfonds.....	5
2.1.4. De aanvullende belastingen.....	6
2.1.5. Omzendbrief begrotingsonderrichtingen 1996	7
2.1.6. Nieuwe gemeentelijke boekhouding en permanente audit	8
2.2. Het gemeentelijk personeelsbeleid	
2.2.1. Een samenhangend personeelsbeleid.....	8
2.2.2. Arbeidsherverdeling in de lokale besturen	9
2.2.3. De vorming van de lokale ambtenaren	9
2.2.4. Tuchtregeling voor het gemeentepersoneel	9
2.3. Verdieping van de lokale democratie	10
2.3.1. Openbaarheid van bestuur.....	10
2.3.2. Inspraakprocedures	10
2.3.3. Spreekrecht van de lokale ambtenaar	10
2.4. Optimale dienstverlening	11
2.5. Herstel van het sociaal weefsel.....	11
2.6. Nieuw Vlaams Gemeentedecreet	12
3. UITBOUW VAN EEN VOLWAARDIG BESTUURLIJK MIDDENVELD	
3.1. De provincies nieuwe stijl.....	13
3.2. De intercommunale samenwerking	13
4. UITOEFENING VAN HET ADMINISTRATIEF TOEZICHT.....	14
5. OFFENSIEVE STRATEGIEN VOOR DE BRUSSELSE RAND.....	14
6. BESTUURLIJKE REORGANISATIE	14
6.1. De Stadgewesten : een vergroting van het stedelijk draagvlak	15
6.2. Binnengemeentelijke decentralisatie en deconcentratie.....	15
7. RECHTSTREEKSE VERKIEZINGEN IN DE VLAAMSE RAAD.....	16
8. OVERIGE INITIATIEVEN	16

De Vlaamse regering zal tijdens deze legislatuur belangrijke initiatieven ontwikkelen inzake de verdere uitbouw van een efficiënt en kwaliteitsvol binnenlands bestuur.

Centraal in de nieuwe beleidsoriëntaties staat een benadering van de lokale besturen op basis van gelijkwaardigheid, met een verhoogde aandacht voor de eigen verantwoordelijkheid van deze besturen.

1. CONVENANTEN MET DE VLAAMSE LOKALE BESTUREN

Zoals in het Regeerakkoord uitdrukkelijk is weergegeven, is de concretisering van een waar partnership met de lokale besturen een belangrijke hoeksteen van het nieuwe beleid. Het stedelijk beleid bijvoorbeeld zal vorm krijgen via overeenkomsten tussen de Vlaamse overheid en de gemeente. De gelden uit het Sociaal Impulsfonds worden vrijgemaakt naarmate de overeenkomst wordt uitgevoerd. Ook de geplande mobiliteitsconvenanten die mijn collega bevoegd voor Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Vervoer wil afsluiten, illustreren de mogelijkheden die deze werkwijze biedt.

Ik zal daarom ook streven naar een betere kwaliteitszorg en prestatiegerichtheid op lokaal niveau waarbij het beginsel van de subsidiariteit en het wederzijds overleg niet uit het oog worden verloren.

Het beleid naar de lokale besturen moet ook gekenmerkt worden door eenheid en evenwicht. Eenheid in de betekenis van een gecoördineerde aanpak over alle beleidsdomeinen die de lokale besturen aanbelangen, terwijl het evenwicht zal aanzetten tot een permanente aandacht voor een werkbare verhouding tussen opdrachten voor en middelen van de gemeente- en provinciebesturen.

Het respecteren van deze basisbeginselen bij de verdere verdieping van het beleid voor de Vlaamse gemeenten en provincies moet de lokale besturen voortaan de garantie geven op een inclusief beleid dat aandacht heeft voor het geheel van de problemen waarmee de Vlaamse gemeenten en provincies actueel en in de nabije toekomst te kampen hebben. De eenheid van het binnenlands bestuur veronderstelt daarom ook dat gewaakt wordt over de samenhang van alle nieuwe initiatieven van de Vlaamse regering en die gevolgen ressembleren voor de lokale besturen.

Zo kunnen de ontplooiing van nieuwe beleidsaccenten in de verschillende domeinen van het gemeentelijk en provinciaal optreden bijvoorbeeld niet los gezien worden van de bestaande budgettaire beperkingen.

Daarom vergt het opdragen van nieuwe opdrachten, hetzij door middel van bestuurlijk (bestuurlijke) decentralisatie hetzij bij deconcentratie, tegelijk de nodige garanties in verband met de financiering van deze opdrachten.

2. DE GEMEENTEN ALS VOLWAARDIG EERSTELIJSBESTUUR

De Vlaamse gemeenten blijven een hoeksteen in een evenwichtig functionerend binnenlands bestuur. Permanente aandachtspunten voor het gemeentelijk beleid zijn de evolutie van de gemeentelijke financiën op korte en middellange termijn, de zorg voor een samenhangend gemeentelijk personeelsbeleid en de verdieping van de lokale democratie.

2.1. De gemeentelijke financiën

2.1.1. Basisfinanciering

Het Vlaams regeerakkoord stelt uitdrukkelijk en voor de eerste maal dat de middelen van het Gemeentefonds worden gevrijwaard zowel wat de globale beschikbare geldmassa betreft als wat de thans bestaande verdeelcriteria betreft. Dit betekent dat tijdens de volle legislatuur de gemeenten kunnen blijven rekenen op een decretaal gewaarborgde basisfinanciering. Deze waarborg moet een betrouwbare financiële meerjarenplanning mogelijk maken.

De evolutie van de dotatie wordt bepaald door twee criteria : de index der consumptieprijzen en het rentepeil. Dat geeft voor de jaren '90 volgende cijfers (in miljoen BEF) :

1991	33.961
1992	35.639
1993	37.186
1994	38.778
1995	39.916
1996	41.026

Van de permanente stijging, die iets hoger ligt dan het inflatiepercentage, genieten alle Vlaamse gemeenten. Het belang hiervan mag niet onderschat worden. Het Gemeentefonds vertegenwoordigt immers zowat 22 % van de totale gemeentelijke ontvangsten. Vermits het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn evolueert overeenkomstig het verloop van dezelfde criteria (indexcijfer der consumptieprijzen en rentepeil), genieten ook de OCMW's van deze gunstige situatie.

Voor specifieke financiering in het kader van het stedelijk beleid wordt daarenboven een Sociaal Impulsfonds in het leven geroepen. Daarin worden middelen gebundeld ten voordele van specifieke acties gericht op het stedelijk herstel en het verbeteren van de leefkwaliteit in achtergestelde buurten.

Het nieuwe fonds zal werken met trekkingsrechten die zullen worden toegewezen aan gemeenten die een samenhangend beleidsschema ingediend hebben. Dat beleidsschema moet door de Vlaamse Regering goedgekeurd worden waarna een beleids-overeenkomst afgesloten wordt. Deze manier van werken laat toe de uitvoering van het beleidsschema op te volgen en te honoreren met overeenkomstige middelen. De werking en de doelstellingen

van dit Sociaal Impulsfonds worden uitvoerig toegevoerd in de afzonderlijke beleidsnota aangaande het stedelijk beleid.

2.1.2. *Het financieel evenwicht*

De financiële evolutie van de Vlaamse gemeentebesturen blijft zorgen baren. Het is daarom van belang permanente aandacht te hebben voor deze problematiek.

Pensioenen. – In dat verband verdient de pensioenproblematiek bijzondere aandacht. Het is bekend dat de pensioenbijdragen van de gemeenten berekend worden overeenkomstig de verhouding totale kost van de pensioenen/totale loonmassa van de statutaire ambtenaren. Het gaat hier respectievelijk om ongeveer 13 en 44 miljard BEF.

Ondanks het feit dat gebruik kan gemaakt worden van de boni van de kinderbijslag, evenals van een egalisatiefonds in het kader van de RSZPPO gespijsd met de opbrengst van de bijzondere inhouding van 13,07 % op het vakantiegeld van het lokaal personeel, vertonen de pensioenbijdragen een stijgende tendens.

Voor 1995 is het peil van 28,5 % bereikt, en simulaties wijzen op verdere stijging. De werknemersbijdrage hierin blijft behouden op 7,5 %, zodat het verschil ten laste valt van het bestuur-werkgever. Voor contractuele werknemers bedraagt de totale last slechts 16,36 % bij eenzelfde werknemersbijdrage van 7,5 %.

De oorzaken van deze belangrijke toename zijn divers en vooral technisch van aard. Toch dragen vooral de lokale besturen zelf er in belangrijke mate toe bij, zij het op onrechtstreekse wijze.

Het blijft een betrachting van deze regering om de solidariteit onder de besturen te optimaliseren. Dit veronderstelt dat verder gestreefd wordt naar de harmonisering van de verschillende pensioenstelsels. Momenteel zijn nog steeds 21 gemeenten niet aangesloten bij het gemeenschappelijk pensioenstelsel van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Plaatselijke en Provinciale Overheidsdiensten (RSZPPO). Om historisch gegroeide redenen werken zij met een eigen pensioenkas of zijn, rechtstreeks of onrechtstreeks, aangesloten bij een voorzorgskas. Samen vertegenwoordigen zij een betrekkelijk groot deel van de statutaire personeelsleden tewerkgesteld in de Vlaamse besturen.

Een belangrijke oorzaak ligt besloten in de voorkeur die zowel gemeentebesturen als OCMW uiten voor de aanwerving van niet-statutair personeel. Vooral gesubsidieerde contractuelen kennen succes omwille van de eraan verbonden toelage. Het korte termijnvoordeel blijkt zich evenwel te keren tegen de beneficianten. Daarom is het van groot belang dat teruggekeerd wordt naar een van de uitgangspunten van een gezond personeelsbeleid. In principe wordt namelijk personeel aangeworven in statutair verband. Slechts bij wijze van uitzondering, d.w.z. voor tijdelijke tewerkstelling of beperk-

te opdrachten, kan tot contractuele werving worden overgegaan.

Begeleidingscommissies. – Drie Vlaamse steden hebben een overeenkomst afgesloten met het Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën : Antwerpen, Gent en Oostende. In die overeenkomst verbinden de betrokken besturen zich ertoe maatregelen te nemen om het begrotingsevenwicht te handhaven. Die maatregelen worden verwerkt in een meerjarig financieel beleidsplan dat elk jaar bij de stadsbegroting wordt gevoegd.

Elk jaar wordt ter gelegenheid van de opmaak van de gemeentebegroting het plan, dat loopt over vijf jaar, aangepast aan de werkelijke evolutie van de gemeentefinanciën. Daarenboven dienen de steden alle noodzakelijke bijkomende maatregelen te nemen om het begrotingsevenwicht te handhaven.

Om een en ander op te volgen worden de financiën van de drie steden begeleid door een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van het stadsbestuur, de Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlandse Aangelegenheden en zijn administratie, de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting en de Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn.

Deze begeleiding zal onverkort worden verdergezet in een geest van doelgerichte en constructieve samenwerking tussen de respectievelijke steden en de toezichhoudende overheid. Veeleer dan een betuttelende rol te willen spelen, wordt hiermee beklemtoond dat administratief toezicht veeleer samenwerking en complementariteit veronderstelt. Het uiteindelijke doel bestaat erin de betrokken besturen bij te staan in het terugvinden van een gezond financieel evenwicht.

2.1.3. *Het Vlaams Investeringsfonds*

Het Investeringsfonds is een belangrijke bron ter financiering van de buitengewone uitgaven van de Vlaamse gemeenten. Sedert de regionalisering ervan in 1991 wordt de algemene dotatie jaarlijks aangepast aan de prijsverschommelingen op de binnenlandse bouwmarkt. In de gebruikte formule wordt rekening gehouden met de loonkosten, de gemiddelde prijs der bouwmaterialen en de algemene kosten in de bouwsector. Bovendien komen niet langer alleen werken, leveringen en diensten in aanmerking voor betoelaging, maar ook de aankoop van bepaalde onroerende goederen. De meeste onroerende investeringen kunnen worden betaald ten belope van maximum 80 %.

Het fonds is de laatste jaren als volgt geëvolueerd (in miljoen BEF) :

1991	3.637
1992	4.002
1993	4.040
1994	4.274
1995	4.710
1996	4.720

De gemeentebesturen beschikken over een grote vrijheid bij het aanwenden van trekkingsrechten voor buitengewone uitgaven. Niet enkel gewestmateries, maar ook gemeenschapsmateries kunnen gefinancierd worden via trekkingsrechten. Bovendien bieden de objectieve en meetbare criteria volgens dewelke de middelen verdeeld worden onder alle gemeenten en provincies van het Vlaamse Gewest de nodige waarborgen voor een juiste behandeling van elk bestuur.

Er kan evenwel onderzocht worden in welke mate het investeringsfonds kan bijgestuurd worden voor de financiering van bepaalde werken die als prioritaair aangemerkt worden.

Bij besluit van 1 juni 1995 heeft de vorige Vlaamse Regering een wijziging aangebracht aan het besluit van de Vlaamse Regering van 20 maart 1991 dat de wijze van terbeschikkingstelling van de trekkingsrechten regelt. Waar dit voorheen gebeurde na overlegging van vorderingsstaten, wordt nu gewerkt met een voorschottensysteem :

- 25 % bij aanvang der werken ;
- 50 % wanneer 60 % van de werken uitgevoerd zijn en 60 % van de kostprijs verschuldigd is ;
- en 25 % bij de oplevering.

Het principe van de uitkering van voorschotten wordt algemeen gunstig onthaald, maar de uitwerking ervan blijkt het voorwerp te zijn van terechte kritiek.

Weliswaar kunnen de besturen nu van bij de aanvang der werken beschikken over een eerste bedrag, maar vooraleer het tweede voorschot en/of het saldo gestort wordt, kunnen zich reeds problemen voordoen op het vlak van de financiering der werken. Het eigen aandeel is in vele gevallen al volledig opgebruikt vooraleer de subsidie er aankomt. Naarmate de facturatie der werken gespreid wordt over langere perioden, stelt zich het probleem van een bijkomende (pre)financiering op meer acute wijze.

Het kan en mag niet de bedoeling zijn de gemeenten voor de keuze te stellen ofwel bijkomende leningen af te sluiten om de momenten van terbeschikkingstelling van trekkingsrechten te overbruggen, ofwel vorderingsstaten terzijde te schuiven en het risico te lopen nalatigheidsintresten te moeten betalen of het goede verloop der werken zelf in gevaar te brengen.

Daarom zal ik op korte termijn door middel van simulaties zoeken naar een formule die aan genoemd bezwaar tegemoetkomt zonder evenwel de gewestbegroting te belasten. Bovendien moeten sluitende overgangsmatregelen uitgewerkt worden voor dossiers welke reeds hangende zijn.

Tenslotte kan de huidige formulering volgens dewelke de tweede schijf van 50 % beschikbaar gesteld wordt wanneer blijkt "dat 60 % van de geplande werkzaamheden is uitgevoerd en 60 % van de kostprijs verschuldigd is" aanleiding geven tot verwarring. Het bepalen van het precieze tijdstip waarop het vooropgestelde deel der werken uitgevoerd is zal door de aard der dingen in de

meeste gevallen immers pas bij de oplevering kunnen gebeuren en valt daarenboven niet noodzakelijkerwijze samen met de aanrekening van eenzelfde deel van de kostprijs. Het belang van een vlotte doorstorting van de trekkingsrechten vereist eenduidige criteria die dan ook in een aangepast besluit zullen ingeschreven worden.

2.1.4. De aanvullende belastingen

De gemeenten halen hun inkomsten grotendeels uit externe bronnen. De belastingen nemen daarin het leeuwendeel voor hun rekening : nl. 40,7%. Bijna 80% van de belastingontvangsten komen dan weer uit opcentiemen op de onroerende voorheffing en aanvullende belastingen op de personenbelasting (respectievelijk 42,5% en 36,7% in 1994). Samen vertegenwoordigen zij dus 32,2% of nagenoeg een derde van de totale gemeentelijke ontvangsten.

Meteen is het belang duidelijk : een tijdige doorstorting van het correcte bedrag is essentieel om het financieel evenwicht en een gezonde thesaurie te vrijwaren.

Alhoewel de personenbelasting zorgt voor een permanente stroom aan ontvangsten voor de schatkist in de vorm van bedrijfsvoorheffing, gebeurt de doorstorting pas nadat de afrekening voor het hele jaar is gemaakt. Maar zelfs dan klopt de rekening niet.

De administratie der directe belastingen deelt bij de aanvang van het begrotingsjaar per gemeente ramingen van de te verwachten belastingontvangsten mee. Op het einde van de rit blijken die ramingen helemaal niet te kloppen. Voor 1993 bedraagt de minderontvangst gemiddeld - 7,8% per gemeente, of 1,16% van de totale gemeenteontvangsten. Voor 1994 zijn de cijfers uit de gemeenterekeningen nog niet beschikbaar, maar voorlopige gegevens bevestigen de tendens.

Maar ook de doorstortingen verlopen alles behalve vlot. Als kennelijk gevolg van een gebrekkig functionerende belastingadministratie blijven die hopeloos achterop hinken. Uit cijfers gepubliceerd in het jaarverslag van het Gemeentekrediet van België blijkt dat de fiscus eind 1994 nog ruim 24,3 miljard BEF verschuldigd is aan de Vlaamse gemeenten. Neem daarbij dat de doorstortingen onregelmatig en onaangekondigd qua omvang, en oncontroleerbaar qua inhoud zijn, en alle ingrediënten zijn aanwezig om een degelijk thesauriebeheer op lokaal vlak onmogelijk te maken.

Het verhaal van de onroerende voorheffing is gelijklopend. Deze belasting wordt volledig geheven ten voordele van de gewesten, terwijl de provincies en gemeenten opcentiemen heffen op de door de gewesten vastgestelde belasting. De inkoehiering wil echter niet vlotten en de gevolgen zijn bekend : late inning en dus dito doorstorting. De achterstand belooft eind 1994 3,1 miljard BEF voor Vlaanderen (bron : Gemeentekrediet van België) en is met bijna een kwart toegenomen ten opzichte van de toestand eind 1993.

Maar ook de ramingen bij het begin van het begrotingsjaar blijken niet accuraat te zijn. Sedert 1990 bedragen de verschillen tussen ramingen en vastgestelde rechten tot 8%, soms in min, dan weer in plus. In 1993 beloopt de minopbrengst gemiddeld -4,8%, en alarmerende berichten uit diverse besturen laten ook voor 1994 het ergste vrezen.

Het Ministerie van Financiën antwoordt op de gestelde problematiek met de automatisering van de belastingadministratie. Maar alhoewel het inningssysteem "ICPC" (Inning en Comptabiliteit / Perception et Comptabilité) sedert 1 januari 1994 in alle ontvangkantoren geïnstalleerd is en dus het aanslagjaar 1994 volledig automatisch kan verwerkt worden, wijzen de cijfers niet meteen op een kentering ten goede. Hetzelfde kan gezegd worden van de automatisering van het kadaster. De gefaseerde invoering van CADNET leidt voorlopig niet tot een versnelling van de aanslagprocedure.

Hoe dan ook kan men niet voorbijgaan aan de vaststelling dat de federale fiscale administratie faalt in een belangrijk onderdeel van haar opdracht en dat de financiële gevolgen van dit falen op de gemeenten, provincies en gewesten afgewenteld worden.

Door in het kader van de begrotingsonderrichtingen de gemeentebesturen aan te manen tot voorzichtigheid bij het invullen van het geraamde bedrag zoals meegedeeld door het Ministerie van Financiën, wordt gepoogd ontsparingen tot een minimum te beperken. Het blijft evenwel bij een vrijblijvende oproep aangezien het instrument van de doorstortingen nu eenmaal niet beheersbaar is vanuit het Vlaamse Gewest. Het is in het licht van dezelfde voorzichtigheid dat in de meerjarenplanning de groeivoet van de PB naar onder is herzien.

Ter illustratie volgen de afwijkingen tussen ramingen en ontvangsten voor de laatste jaren :

	PB	OV
1990	+ 3,8 %	- 3,4 %
1991	- 0,3 %	+ 5,6 %
1992	+ 2,3 %	+ 8,2 %
1993	- 7,8 %	- 4,8 %

(PB = aanvullende belasting op de personenbelasting ;
OV = opcentiemen op de onroerende voorheffing)

De rekeningen over 1994 zijn nog niet ter beschikking maar er bestaan ernstige vermoedens dat wederom belangrijke verschillen genoteerd werden. Voor de grote steden Antwerpen, Gent en Oostende zijn de recentste cijfers wel gekend :

	PB	OV
Antwerpen	-12,5 %	-11,6 %
Gent	-12,4 %	-30,8 %
Oostende	-17,1 %	+14,3 %

Gelet op wat voorafgaat zal ik met aandrang bij de federale Minister van Financiën aandringen op een structurele oplossing van de gestelde problematiek. Ten einde dit dossier in positieve zin te laten evolu-

eren zal ik dienaangaande concrete voorstellen uitwerken.

2.1.5. Omzendbrief begrotingsonderrichtingen 1996

Naar jaarlijkse gewoonte werden deze onderrichtingen rechtstreeks bekend gemaakt bij alle Vlaamse gemeentebesturen en gepubliceerd in het B.S. van 9 september jongstleden. In vergelijking met de vorige jaren bevat ze volgende nieuwe elementen :

- over de opcentiemen personenbelasting : de besturen worden opgeroepen tot voorzichtigheid met de ramingen zoals meegedeeld door het Ministerie van Financiën ; deze bleken in het verleden immers gevoelig boven de werkelijke ontvangsten te liggen ;
- de groeivoeten van de opcentiemen personenbelasting en onroerende voorheffing worden in de meerjarenplanning naar onder herzien met 1% ;
- de rentevoeten voor aan te gane leningen worden aangepast aan de huidige marktrendensen ;
- er worden verduidelijkingen gegeven aangaande de samenstelling en de werking van de begrotingscommissie ingesteld krachtens het KB van 2/8/1990 houdende het Algemeen Reglement op de Gemeentelijke Comptabiliteit.

Een belangrijke innovatie in het kader van het nieuwe boekhoudkundig reglement is de invoering van een begrotingscommissie. Deze commissie moet minimaal samengesteld zijn uit een lid van het college, de gemeentesecretaris en de ontvanger. Ook andere personen kunnen daar deel van uitmaken (bv. gemeenteraadsleden, diensthoofden, externe adviseurs, ...), voor zover zij door de gemeenteraad aangesteld worden. Het betreft immers een adviesorgaan en geen besluitvormingsorgaan.

Toch is de werking van de commissie belangrijk. Daar zal immers het beleid haar technische ondersteuning vinden. Daarom moet niet alleen op het vlak van de samenstelling, maar ook inhoudelijk van dit orgaan een instrument gemaakt worden dat effectief het beleid helpt opbouwen.

Naar de letter slaat het advies van de begrotingscommissie uitsluitend op de wettelijkheid en op de te verwachten financiële weerslag. Dat laatste is een vrij vage formulering die daarom vatbaar is voor interpretatie. In ieder geval impliceert het verstrekken van een advies in deze context een ruim inzicht in en gedegen kennis van de financiële gang van zaken in een gemeentebestuur. Men moet er zich van bewust zijn welke invloed uitgaat op de financiën van elke beleidsbeslissing, en dit niet enkel op korte termijn, maar ook minstens voor de duur van de meerjarige budgettaire planning.

Het geeft dan ook blijk van een goed bestuur wanneer men dit nieuwe orgaan gebruikt om verder te gaan en ook mogelijke beleidsalternatieven ter

bespreking voor te leggen. De commissie is tenslotte een middel om ondermeer de gemeentelijk administratie op zinvolle manier te betrekken bij het bestuur.

De nieuwe bepaling stelt ook niet duidelijk of het advies collegiaal dan wel gepersonaliseerd moet zijn. Het is echter evident dat vooraleer men tot besluitvorming in de commissie komt, een aantal opties afgewogen moeten worden. In het kader van de openbaarheid van bestuur zou het goed zijn de wijze van totstandkoming van het advies te duiden door onder meer ook de standpunten die niet weerhouden zijn, in het advies op te nemen. In dezelfde context is het dan ook van belang aan het verslag van de begrotingscommissie dezelfde bekendheid te geven als aan de begroting zelf.

In de omzendbrief is tenslotte een poging ondernomen om middels een ratio aan te wijzen wanneer de schuldtoestand van een gemeente al dan niet gezond is. Ook bij de begrotingsonderrichtingen voor 1995 was dit reeds het geval. Inmiddels blijkt dat veel verwarring en kritiek is gerezen omtrent deze ratio. De kritiek slaat vooral op het weinig onderbouwde karakter van de ratio.

Een stelsel van ratio's is weliswaar nuttig en wenselijk, maar een geïsoleerde ratio is daarentegen weinig zinvol. Daarenboven dient een ratio algemeen aanvaard te zijn, wat pas het geval is wanneer ze wetenschappelijk gefundeerd is. Men kan immers geen beleidsmaatregelen funderen op niet wetenschappelijk verantwoorde analyseinstrumenten. Bijkomend onderzoek over deze materie is daarom wenselijk.

2.1.6. Nieuwe gemeentelijke boekhouding en permanente audit

Op 1 januari 1995 is de nieuwe gemeentelijke boekhouding in voege getreden in alle 308 Vlaamse gemeenten. Een essentieel verschil met de vroegere budgettaire boekhouding is de toevoeging van een instrumentarium dat naast de geldstromen ook de evolutie van de gemeentelijke bezittingen registreert. Hoewel het hier federale bevoegdheidsmaterie betreft, verdienen de ontwikkelingen op het terrein met bijzondere aandacht gevolgd te worden. De ervaringen zullen in de loop van deze legislatuur geëvalueerd worden en waar nodig zullen aanpassingen bepleit of, na regionalisering van de bevoegdheid, doorgevoerd worden.

In het kader van een geïntegreerde visie op de lokale besturen wordt met belangstelling uitgekeken naar de ontwikkeling op gewestniveau van een eigen boekhoudsysteem voor de Vlaamse OCMW's. Op termijn moeten beide stelsels immers dermate aansluiten dat onderlinge vergelijkbaarheid en consolidatie van resultaten mogelijk wordt.

De analyse van de vermogensstructuren van de gemeenten laat bij gebrek aan concrete analysemethoden op dit ogenblik te wensen over. Vandaar de nood aan een adequaat instrumentarium voor de analyse van de gemeentebalans en de resultatenre-

kening dat moet toelaten dat de gemeentefinanciën op wetenschappelijk verantwoorde wijze wordt doorgelicht. Ik denk hierbij meer bepaald aan de noodzaak om zogenaamde ratio's (solvabiliteit, liquiditeit, toegevoegde waarde,...) te ontwikkelen die zowel onderlinge vergelijkingen als trendberekeningen moeten toelaten. Hoewel dergelijke technieken reeds lange tijd gangbaar zijn in de private sector, is het eenvoudig transponeren van deze techniek op de lokale besturen onmogelijk gelet op bijzonderheden van een openbaar bestuur.

Gelet op het belang van deze technieken als beleidsondersteunend element, zal ik de mogelijkheden onderzoeken om dit instrument uit te werken op een wetenschappelijk verantwoorde wijze.

2.2. Het gemeentelijk personeelsbeleid

2.2.1. Een samenhangend personeelsbeleid

Op 18 juni 1993 werd een sectoraal akkoord gesloten met betrekking tot de herziening van de weddeschalen van de gemeentelijke personeelsleden. Dit akkoord was gekoppeld aan gemeenschappelijke krachtlijnen voor het administratief en geldelijk statuut van het personeel. Het toepassingsgebied van deze krachtlijnen strekt zich uit tot de lokale besturen met inbegrip van de OCMW's, de bibliotheken, de gemeentelijke culturele instellingen en de sportdiensten.

De fundamentele uitgangspunten van de gemeenschappelijke krachtlijnen inzake een samenhangend personeelsbeleid laten zich als volgt samenvatten :

- een grotere uniformiteit van de weddeschalen ;
- de indeling van het personeel in vijf niveau's met de vaststelling van een maximaal aantal rangen per niveau ;
- de mogelijkheid tot invoering van functionele loopbanen gepaard gaande met periodieke evaluaties ;
- de objectivering van de aanwervings- en bevorderingsvoorwaarden ;
- de rationalisatie van een aantal niet wettelijk geregelde toelagen.

Op dit ogenblik maken de meeste gemeentebesturen werk van de invoering van dit nieuwe personeelstatuut samen met een aanpassing van de weddeschalen. De administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden levert in dat verband ernstige inspanningen om de gemeentebesturen zoveel als mogelijk te begeleiden bij deze arbeidsintensieve operatie.

In opvolging van het sectoraal akkoord van 18 juni 1993 werd trouwens een werkgroep "permanent overleg" opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden, gewestambtenaren in de provincies en externe deskundigen. De doelstelling van deze werkgroep bestaat in het uitklaren van moge-

lijke toepassingsproblemen van het sectoraal akkoord. De werkzaamheden van deze werkgroep worden onverkort verder gezet.

Vijfenvijftig nieuwe personeelsformaties zijn reeds goedgekeurd. Uit een enquête van de Administratie Binnenlandse Aangelegenheden blijkt dat 126 lokale besturen voor het jaareinde een formele raadsbeslissing tot invoering van het nieuwe stelsel plannen. Zevenenzestig gemeenten willen de krachtlijnen realiseren in de eerste helft van 1996 en nog eens 44 gemeenten voorzien de tweede helft van 1996 in hun agenda.

Op basis van de huidige ervaringen zal het sectoraal akkoord in de komende maanden geëvalueerd en desnoods bijgestuurd worden. Het sectoraal akkoord voorziet immers dat deze evaluatie in de loop van 1995 zal plaatsvinden. Met het oog op de voorbereiding van deze evaluatie laat ik op dit ogenblik de belangrijkste knelpunten inventariseren.

Deze evaluatie zal, samen met de sociale gesprekspartners, plaatsvinden in het Comité voor de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten, Onderafdeling Vlaamse Gewest en Vlaamse Gemeenschap (Comité C).

Een eventuele bijsturing of aanvulling van het sectoraal akkoord zou - binnen het kader van de essentiële uitgangspunten - kunnen leiden tot een grotere verfijning en differentiëring naargelang de specifieke situatie van een gemeente.

2.2.2. *Arbeidsherverdeling in de lokale besturen*

De wet van 10 april 1995 betreffende herverdeling van de arbeid in de openbare sector (B.S. 20 april 1995, err. B.S. 23 juni 1995) is ook van toepassing op de provincies en gemeenten (zie eveneens de omzendbrief van 12 mei 1995, B.S. 2 juni 1995).

Het stelsel van de halftijdse vervroegde uittreding is verplicht toe te passen voor het vastbenoemd personeel van de provincies en gemeenten (inwerkingtreding op 1 juli 1995). Bovenop de halftijdse wedde krijgt het personeelslid een maandelijks premie (min. 8.000, max. 11.940 F.) ten laste van de werkgever. Telkens wanneer twee personeelsleden in het stelsel stappen moeten ze door een bijkomend statutair personeelslid worden vervangen.

Elk gemeentebestuur beslist zelf of het stelsel van de vrijwillige vierdagenweek zal worden toegepast. Het bestuur onderschrijft dan een verbintenis die door het federale ministerie van Ambtenarenzaken wordt geldig verklaard. Bovenop de wedde voor 80 % prestaties ontvangt het personeelslid een weddecomplement ten laste van de werkgever (min. 2.000 en max. 3.250 F.). Er is een vervangingsplicht door werklozen.

Deze wet is nog niet lang in werking getreden. Het is daarom moeilijk definitieve uitspraken te doen over de toepassing van de wet.

De structurele werkloosheid blijft het maatschappelijk probleem bij uitstek. We mogen ons bij dit

feit niet neerleggen. Aangezien de economische groei alleen niet zal volstaan om de werkloosheid gevoelig te doen dalen, is arbeidsherverdeling een belangrijke maatregel.

Ik zal derhalve de invoering van de maatregelen tot arbeidsherverdeling in de gemeenten en provincies zoveel mogelijk stimuleren, waarbij rekening zal worden gehouden met alle budgettaire en organisatorische haalbaarheidsfactoren.

2.2.3. *De vorming van de lokale ambtenaren*

Op de begroting Binnenlandse Aangelegenheden wordt thans een krediet ten belope van 15 miljoen frank voorzien voor de subsidiëring van initiatieven inzake de vorming van lokale ambtenaren.

De voorwaarden voor het bekomen van deze subsidies worden geregeld door het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1994 houdende vaststelling van regelen betreffende de subsidiëring van initiatieven inzake de vorming van lokale ambtenaren.

Een centrale stuurgroep zal er op toezien dat de aangeboden vormingspakketten tegemoetkomen aan de nieuwe noodwendigheden inzake vorming van zowel de gemeentelijke als provinciale ambtenaren. Op dit moment ligt de nadruk van de vormingspakketten op de nieuwste ontwikkelingen inzake personeelsbeleid. Een gestructureerd vormingsbeleid naar specifieke doelstellingen zoals openheid en communicatie lijken daarbij ook onontbeerlijk.

2.2.4. *Tuchtregeling voor het gemeentepersoneel*

De huidige tuchtregeling zoals geregeld door de nieuwe gemeentewet stelt de Vlaamse gemeentebesturen voor veelvuldige toepassingsproblemen.

Ook het toezicht inzake deze aangelegenheid wordt met heel wat problemen met betrekking tot de hanteerbaarheid van de regeling geconfronteerd.

Op basis van de ervaringen vanuit de toezichtsbevoegdheid kunnen volgende tekortkomingen gesignaleerd worden :

- de strakheid van de regels die noch op maat van de kleinere, noch op maat van de grotere besturen gesneden zijn ;
- het verregaand formalisme dat niet meteen verzoenbaar is met enig pragmatisme ;
- de geringe aandacht voor de werkzaamheid van de openbare dienst ;
- de voortdurende spanning tussen rechten van de verdediging en belang van de overheid.

Aangezien de tuchtregeling thans geregeld wordt door de nieuwe gemeentewet kan de Vlaamse overheid niet meteen een decretaal initiatief nemen ten einde de bestaande tuchtregeling te her-

zien. Met het oog op de nakende regionalisering van de basiswetgeving op de lokale besturen dringt een inventarisatie van de voornaamste knelpunten zich nochtans op.

2.3. *Verdieping van de lokale democratie*

Ik zal als Vlaams minister bevoegd voor de lokale besturen bijkomende initiatieven nemen om het democratisch gehalte en legitimiteit van de gemeenten te verhogen.

Dit kan enerzijds door de noodzakelijke ondersteuning te geven aan bestaande wettelijke en decretale verworvenheden zoals openbaarheid van bestuur en gemeentelijke volksraadplegingen, anderzijds door een reglementaire basis te verlenen aan het spreekrecht voor lokale ambtenaren.

2.3.1. *Openbaarheid van bestuur*

Op verschillende bestuursniveaus werden onlangs wetgevende initiatieven genomen om het grondwettelijk gewaarborgde beginsel inzake openbaarheid van bestuur te concretiseren. Door de invoering van artikel 32 in de Grondwet is het recht op passieve openbaarheid voortaan erkend als een grondrecht waardoor eenieder het recht verkrijgt om elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen.

Ingevolge de bestaande bevoegdheidsverdelende regels in de Grondwet, is de federale overheid bevoegd om via een algemeen wetgevend initiatief de openbaarheid van bestuur in de gemeenten en provincies te regelen.

Nochtans hebben heeft ook het Vlaams gewest een belangrijke taak te vervullen. In dat verband kan verwezen worden naar het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet inzake de openbaarheid van bestuur dat actueel voor advies werd voorgelegd aan de Raad van State. Dit ontwerp van decreet bevat bepalingen die van toepassing zijn op de gemeenten en provincies met dien verstande dat deze bepalingen gebaseerd zijn op eigen bevoegdheidsdomeinen van het Gewest.

Tevens kan de toezichthoudende overheid een belangrijke rol vervullen in de handhaving en afdwingbaarheid van de bestuursopenbaarheid in de lokale besturen. Als Minister bevoegd voor het toezicht op de lokale besturen, ben ik bereid een procedure uit werken die tegemoet komt aan alle bijzonderheden van deze aangelegenheid. In ieder geval moet een dergelijk toezicht voorzien in een zo kort mogelijke procedure waardoor de verzoeker zijn belang op openbaarmaking niet verliest tijdens de beroepsprocedure.

Vanaf het moment dat het wettelijk en decretaal instrumentarium inzake openbaarheid van bestuur voor de lokale besturen voorhanden is, zal ik een draaiboek inzake de bestuursopenbaarheid ten behoeve van de lokale besturen verspreiden.

Dit draaiboek moet het voor de lokale bestuursverantwoordelijken makkelijker maken om de aanvragen inzake openbaarmaking waarmee zij geconfronteerd worden vlotter af te handelen. Door deze aanpak zal ook gestreefd worden naar een uniforme aanpak in alle Vlaamse lokale besturen.

Het actieve voorlichtingsbeleid van de gemeenten en provincies veronderstelt ook de verderzetting van de inspanningen die door sommige gemeenten reeds geleverd werden inzake de aanstelling van een informatieambtenaar.

Om de openbaarheid van bestuur op het terrein maximaal te implementeren volstaan ten slotte wettelijke of decretale bepalingen niet. De Vlaamse overheid kan een belangrijke motor zijn om door middel van doorgedreven sensibiliserings- en informatiecampagnes de inwoners te wijzen op de mogelijkheden van de bestuursopenbaarheid. Aangezien het hier om relatief nieuwe basisrechten gaat is nood aan dergelijke campagnes meer dan verantwoord.

2.3.2. *Inspraakprocedures*

De wet van 10 april 1995 tot aanvulling van de nieuwe gemeentewet met bepalingen betreffende de gemeentelijke volksraadpleging heeft het wettelijk kader gecreëerd om de gemeentelijke bevolking op bepaalde tijdstippen te raadplegen over fundamentele aangelegenheden die het gemeentelijk beleid aanbelangen. Het betreft hier eveneens een instrument in het kader van de bestuurlijke vernieuwing en de verdere democratische uitbouw van de relatie overheid-bestuurde.

Genoemde wet geeft de toezichthoudende overheid een belangrijke verantwoordelijkheid inzake de begeleiding en controle van dergelijke gemeentelijke initiatieven. De federale wetgever voorzag immers niet in een bijzonder toezicht inzake deze materie.

Daarom zal ik op vraag van gemeenten die dat wensen, zorgen voor een goede en doorgedreven begeleiding vanuit de administratie van Binnenlandse Aangelegenheden. Tevens is het mijn voornemen om bij wijze van experiment enkele pilootprojecten te ondersteunen ten einde het gebruik van de bestaande mogelijkheden te stimuleren.

2.3.3. *Spreekrecht van de lokale ambtenaar*

Zowel de invoering van de openbaarheid van bestuur als de bestuurlijke vernieuwing impliceren een gewijzigde houding van de lokale administratie naar het publiek. Deze gewijzigde houding veronderstelt dat de ambtenaar voortaan toelichting verstrekt, duiding geeft en desgevallend zelf gebruiksvriendelijke informatie ter beschikking stelt in het kader van de actieve en passieve openbaarheid van bestuur. Gaandeweg zal van de ambtenaar worden verwacht dat hij zich inschakelt in een algemeen

project van overheidsvoorlichting en communicatie met het publiek.

In dezelfde context zal ik de mogelijkheden onderzoeken voor het geven van een juridische basis aan het spreekrecht van lokale ambtenaren in navolging van vergelijkbare initiatieven die reeds bestaan op andere bestuursniveau's.

Dergelijk spreekrecht is immers een essentiële hoeksteen voor de verdere uitbouw van de gemeentelijke dienstverlening en gebruiksvriendelijkheid. Bovendien moet het spreekrecht een juridische afbakening aanbrengen tussen de loyauteitsverplichting van de ambtenaar ten aanzien van het bestuur enerzijds en anderzijds de spreek- en openbaarheidsplicht die noodzakelijk is voor een open bestuurscultuur.

2.4. Optimale dienstverlening

De bestuurde stelt zich steeds meer op als een veel-eisend consument van overheidsdiensten. In toenemende mate rekent hij als klant of gebruiker van de openbare dienst op vriendelijkheid, correctheid en efficiëntie van de dienstverlening.

De openbare dienstverlening is op sommige vlakken nog voor verbetering vatbaar.

Zowel de gewestelijke, provinciale als gemeentelijke overheden hebben heel wat toelagen en sociale tussenkomsten die vaak complementair ofwel supplementair zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de voordelen en tegemoetkomingen voor de particulieren die een woning willen kopen, bouwen of huren.

De aanvragers worden op die manier geconfronteerd met een wirwar van administratieve verplichtingen en een verscheidenheid van bevoegde én onbevoegde overheden. Bovendien is deze toestand voor de behandelende overheid hinderlijk in die zin dat sommige administratieve verplichtingen meermaals worden herhaald.

In die bureaucratische context moet het idee van de éénloketfunctie gelezen worden. In dit systeem zou een aanvraag voor een toelage of tegemoetkoming bij de ene overheid ook gelden als aanvraag bij een andere overheid. Zo wordt vermeden dat iemand een voordeel niet krijgt gewoon omdat hij of zij het bestaan ervan eenvoudigweg niet kan kennen.

Het éénloketsysteem kan op drie manieren uitgebouwd worden :

- ofwel wordt de aanvraag ingediend bij de gewestelijke overheid en geldt zij dan meteen als aanvraag voor een provinciale en/of gemeentelijke tegemoetkoming ;
- ofwel wordt de aanvraag op gemeentelijk niveau ingediend en geldt zij zowel voor het gewest als de provincie ;
- in de huidige stand van zaken lijkt de meest logische keuze echter dat de aanvraag op gelijk

welk niveau kan worden ingediend en dan ook geldig is voor elk ander niveau.

Welke keuze men uiteindelijk ook maakt, het belangrijkste streven bestaat in het zoeken naar een goede samenwerking tussen de verschillende administratieve diensten. Het spreekt daarbij vanzelf dat ook heel wat praktische problemen moeten worden opgelost.

Aangezien ik ook bevoegd ben voor huisvesting, neem ik me voor om in de eerste plaats in die sector een initiatief op te starten. De ervaringen in de sector huisvesting zullen nadien dienstig zijn voor gelijkaardige initiatieven in andere beleidsdomeinen.

Een dergelijke operatie moet overigens in verschillende fasen worden uitgewerkt.

In een eerste fase zouden best de supplementaire reglementeringen behandeld worden, d.w.z. de reglementeringen waarbij voor dezelfde aanvraag (bv. bouwpremies) zowel op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk vlak toelagen bestaan.

De complementaire tegemoetkomingen zouden in een tweede fase aan één loket behandeld worden, d.w.z. de reglementeringen die mekaar aanvullen. Een voorbeeld moge dit verduidelijken : het gewest verleent een huursubsidie voor mensen met een laag inkomen terwijl de gemeente een toelage verleent voor het elektriciteitsverbruik.

In een laatste fase zou men er ten slotte toe komen dat gemeentelijke diensten die instaan voor de maatschappelijke dienstverlening, hun aanbod uitbreiden tot het invullen van allerhande aanvragen, deze ook onderzoeken en de resultaten daarvan mededelen aan de hogere overheden.

2.5. Herstel van het sociaal weefsel

De actuele discussie over het fenomeen burgerwachten heeft aangetoond dat de sociale samenhang binnen een lokale gemeenschap kan bevorderd of hersteld worden door de bewoners van een gemeente, buurt of wijk nauwer te betrekken bij het oplossen van maatschappelijke bekommernissen. Deze maatschappelijke bekommernissen zijn in de praktijk echter veel ruimer dan het objectieve en subjectieve veiligheidsgevoelen.

In dit licht moet het voorstel gelezen worden waarbij ik de gemeentesturen door middel van een omzendbrief zal verzoeken over te gaan tot de oprichting van zogenaamde bewonersdiensten, tenminste indien de plaatselijke toestand zou wijzen op een noodzaak terzake.

Onder bewonersdienst wordt een dienst verstaan die bestaat uit door de gemeente geselecteerde vrijwilligers en/of tewerkgestelden die belast worden met specifieke, buurtgerichte opdrachten.

Het begrip "bewonersdienst" leunt nauw aan bij reeds in sommige gemeenten operationele buurtgerichte projecten zoals stadwachten, observatieteams of buurttoezichters. Dergelijke initiatieven

kunnen beschouwd worden als een variante van de bewonersdienst.

De opdrachten van de bewonersdienst zijn buurtgericht en behelzen ondermeer volgende taken :

- het uitvoeren van kleine onderhouds- en herstellingswerken aan het publiek domein ;
- het permanent verzorgen van een algemeen buurt- of wijktoezicht ;
- het verzorgen van onthaal- en informatiefuncties ten aanzien van de buurtbewoners ;
- het optreden als vertrouwenspersoon.

Aan de gemeenten wordt de grootst mogelijke vrijheid gelaten inzake de praktische organisatie van een bewonersdienst. In gemeenten waar reeds een ombuds- of informatiedienst operationeel is, kunnen de bewonersdiensten bijvoorbeeld beschouwd worden als buurtgebonden antennes van deze dienst. De leden van de bewonersdienst kunnen in dit geval hun vaststellingen rechtstreeks rapporteren aan de gemeentelijke ombudsman of verantwoordelijke van de informatiedienst.

2.6. *Nieuw Vlaams Gemeentedecreet*

De basisregels inzake de werking, de samenstelling en de bevoegdheden van de gemeentelijke instellingen worden actueel geregeld door de nieuwe gemeentewet. De federale overheid blijft tot op heden bevoegd om deze wetgeving aan te passen.

Het Sint-Michielsakkoord, dat tijdens de vorige legislatuur werd afgesloten tussen de meerderheidspartijen en de groenen, stelt nochtans de regionalisering van de basiswetgeving van de lokale besturen in het vooruitzicht. In uitvoering van dit akkoord werden de grondwetsartikelen die handelen over de lokale besturen reeds in herziening gesteld. Dit gebeurde in de verklaring tot herziening van de grondwet welke de vorige federale regering voor haar ontbinding in het Staatsblad liet publiceren. Bijgevolg is aan alle formaliteiten voldaan om de inhoudelijke discussie over de regionaliseringsoperatie op te starten.

In eerste instantie zal een fundamentele discussie moeten plaatsvinden over de omvang van de regionalisering. Hierbij staat de vraag centraal naar het behoud van enkele federale bevoegdheden zoals bijvoorbeeld de materies die het veiligheidsbeleid betreffen. Op dit ogenblik is het nog te vroeg om definitief uitsluitsel te geven over de wending van dit debat maar het moge nu reeds duidelijk zijn dat de gesprekken die hieromtrent zullen plaatsvinden verre van eenvoudig zullen zijn. In ieder geval dient men bij deze discussie steeds voor ogen te houden dat de bevoegdheidspakketten homogeen dienen te zijn en dat men bijgevolg zoveel als mogelijk moet vermijden dat het ene bestuursniveau reguleert terwijl het andere niveau toezicht uitoefent op de naleving van deze regulering.

Dit mag echter niet betekenen dat in afwachting alle werkzaamheden op Vlaams niveau worden gestaakt. Daarom wil ik aan het begin van de nieu-

we legislatuur reeds een debat op gang brengen over de nieuwe krachtlijnen en aandachtspunten van het toekomstig Vlaamse gemeentedecreet.

Voor de lokale mandatarissen is dergelijk decreet immers het instrument bij uitstek. Daarom kan niet genoeg de noodzaak onderlijnd worden van uitgebreid overleg en substantiële ruggespraak met alle verantwoordelijken die op het terrein werkzaam zijn. Ik nodig iedereen dan ook uit om tijdens de discussie over de inhoud van het Vlaamse gemeentedecreet tijdig zijn ervaringen en verzuchtingen in te brengen. Alleen dan kan men komen tot een decretaal instrument dat voldoet aan alle vereisten inzake bruikbaarheid en toepasbaarheid.

In ieder geval bestaat binnen de context van deze regionaliseringsdiscussie de dringende nood om constructieve voorstellen uit te werken voor de verbetering van het statuut van de lokale mandatarissen.

Het is immers een zorgwekkend gegeven dat steeds minder inwoners bereid worden gevonden deel te nemen aan het bestuur van hun gemeente en zich op die manier in te zetten voor de gemeenschap. Bovendien verwacht de buitenstaander van de gemeentelijke mandataris een steeds grotere inzet, beschikbaarheid en deskundigheid.

Aan deze roep tot meer professionalisering kan alleen invulling gegeven worden door een grondige aanpassing van het statuut van de lokale mandatarissen.

Zowel voor de uitvoerende mandatarissen als voor de gemeenteraadsleden dienen concreet een aantal nadelige gevolgen die verbonden zijn aan het opnemen van het mandaat weggewerkt te worden. Het politiek engagement moet voor iedereen mogelijk worden gemaakt. Voor categorieën die thans feitelijk uitgesloten worden zoals werklozen, conventioneel bruggepensioneerden, personen die genieten van een vervangingsinkomen of een invaliditeitsuitkering moeten dringend wetgevende initiatieven genomen worden. Samen met de herwaardering van de presentiegelden en de wedde dienen sociaal billijke regelingen te worden uitgewerkt in verband met de cumulatie met andere inkomsten en fiscale afhoudingen. Ten slotte geldt dezelfde nadrukkelijke vraag naar sociaal billijke systemen inzake de wettelijke pensioenregeling en het politiek verlof.

Al deze vooropgestelde verbeteringen moeten resulteren in een grotere aantrekkelijkheid van het lokaal mandaat. Ik neem mij voor deze problematiek op een omstandige wijze te behandelen in het kader van de discussies over het Vlaams gemeentedecreet.

De voorbereiding van het Vlaams gemeentedecreet zal een aanleiding zijn om nieuwe klemtonen te leggen inzake de samenstelling en de werking van de gemeentelijke organen.

Terzake kan ondermeer overwogen worden om met het oog op de professionalisering van het gemeentelijk bestuur het aantal uitvoerende en verkozen mandaten te verminderen. Tegelijk kunnen maatregelen voorgesteld worden die de demo-

cratische rechten van de gemeenteraadsleden verder versterken.

Het spreekt ook vanzelf dat de regionalisering van de organieke wetgeving zal leiden tot een nieuwe codificatie van de bestaande wetgevingen. Te denken valt ondermeer aan het onderbrengen van de afzonderlijke wetgevingen over de openbaarheid van bestuur, de gemeentelijke volksraadplegingen in het Vlaams gemeentedecreet.

Ten slotte houdt de regionalisering van de nieuwe gemeentewet ook de mogelijke wijziging in van de kieswetgeving. In deze context is het niet denkbeeldig dat de Vlaamse gemeenschap zelf zal instaan voor de rechtstreekse verkiezing van de gemeenteraden.

3. UITBOUW VAN EEN VOLWAARDIG BESTUURLIJK MIDDENVELD

3.1. De provincies nieuwe stijl

Zoals het Vlaams regeerakkoord uitdrukkelijk stelt hebben de provincies als intermediair beleidsniveau hun nut bewezen en zijn zij het aangewezen democratisch bestuursniveau wanneer bovenlokale noden zich manifesteren.

Deze passus houdt een duidelijke trendbreuk in met het verleden en maakt resoluut een einde aan een langdurige periode van in vraagstelling en onzekerheid.

Ervaringen uit het verleden tonen de noodzaak aan van een bestuurlijk niveau tussen gemeenten en Vlaams gewest. Dit bestuurlijk tussenniveau wordt bij voorkeur ingevuld door de provinciebesturen. De provinciebesturen hebben immers het voordeel dat ze bestaan, operationeel zijn en hun plaats in ons bestuurlijke bestel reeds lang hebben verworven. Bovendien zijn zij het politiek aanspreekbare niveau voor een bovenlokale sturing en beantwoorden ze aan een voldoende grote bestuursschaal zonder dat de afstand tot de lokale leefgemeenschap te groot wordt.

Daarom moet in toepassing van het subsidiariteitsbeginsel de functionele decentralisatie verder uitgebouwd worden waardoor elke beleidsbeslissing op het overeenstemmende bestuursniveau kan genomen worden. Een doorgedreven subsidiariteit veronderstelt ook het wegwerken van versnippering en overlappingsen in taakomschrijving tussen Gewest, Gemeenschap, provincie en gemeente. In een dergelijk samenwerkingsmodel staat het overleg en het partnership tussen de verschillende overheden centraal. De provincie kan daarbij een coördinerende, stimulerende en ondersteunende rol vervullen ten aanzien van de lokale overheden evenwel met volledig respect voor de gemeentelijke autonomie.

Indien de Vlaamse provinciebesturen hun rol als intermediair bestuursniveau naar behoren willen vervullen dringt zich ook een sanering van het zogenaamde bestuurlijke middenveld op. In het bijzonder dient er een strikte heroriëntatie van taak-

omschrijving te gebeuren van paraprovinciale instellingen en intercommunale verenigingen met algemene doelstellingen die op aanzienlijke beleidsterreinen beslissingsbevoegdheid uitoefenen ten nadele van de provincieraden.

Zonder dit uitdrukkelijk in extenso te moeten herhalen spreekt het voor zich dat ook de provincies moeten delen in de verdere uitdieping van principes zoals democratie, openbaarheid en efficiëntie. Na regionalisering van de provinciewet, zal het maatschappelijk debat over een nieuwe provinciedecreet duidelijke perspectieven in die zin bieden.

3.2. De intercommunale samenwerking

Het optreden van de intercommunales wordt actueel geregeld door de federale wet van 22 december 1986. Deze wet die nog geen tien jaar van toepassing is heeft op verschillende vlakken tot tal van disputen geleid, ondermeer inzake de democratische controle, de omvang van de taakbehartiging van sommige intercommunales...

Bovendien behoort de regelgeving over de intercommunale samenwerking sinds de laatste staats-hervorming tot de bevoegdheid van de regionale overheden. Dit was trouwens voordien reeds het geval voor het toezicht op de intercommunales dat geregeld wordt door het decreet van 1 juli 1987 betreffende de werkwijze van, de controle op en de vaststelling van het ambsgebied van intercommunales.

Gelet op deze vaststellingen zal ik een decretaal initiatief nemen om te komen tot een Vlaamse regelgeving die door zijn grondige uitwerking de tand des tijds moet kunnen doorstaan. Ook dit initiatief zal - na grondig overleg met alle betrokken partners - een modern instrumentarium moeten aanreiken voor het doelmatig beheer van aangelegenheden die uit hun aard de gemeente- of provinciegrenzen overschrijden.

De decreetgeving zal omvattend zijn, in die zin dat zij gepaard zal gaan met een standpuntbepaling over alle aspecten die het intercommunaal optreden aanbelangen.

Ik geef nu reeds enkele elementen ter overweging.

Taakbehartiging van de intercommunales. – Op dit moment zijn sommige intercommunales actief die een zeer ruime benadering nastreven van hun statutaire doelstellingen. Het nieuwe decreet zal moeten streven naar een duidelijke omschrijving van het optreden van respectievelijk gemeenten, provincies en intercommunales. Uitgangspunt moet daarbij zijn dat het zwaartepunt van de gedecentraliseerde bevoegdheden steeds moet liggen bij democratisch verkozen besturen en dat deze bestuursorganen hun bevoegdheid steeds ten volle moeten uitoefenen. Dit doet geen afbreuk aan de vaststelling dat voor een specifieke dienstverlening bijzondere samenwerkingsverbanden noodzakelijk blijven, evenwel met de nodige zekerheden inzake democratische controle van de verkozen besturen.

Organisatievraagstukken. – Overwogen zou kunnen worden de notie van het intercommunaal belang in het decreet in te schrijven. Dit intercommunaal belang zou duidelijk onderscheiden kunnen worden van het individueel belang van de deelnemers. Daarnaast dienen verschillende technische aspecten een oplossing te krijgen (bv. al dan niet toepassing van de federale vennootschappenwet, toepasbaarheid van de wetgeving op de overheidsopdrachten, beperking van de duur en verlengingsmogelijkheid van de intercommunale structuur,...).

Werking van de intercommunales. – Onder deze hoofding ressorteren ondermeer alle problemen die verband houden met het behoud of de afslanking van de huidige bestuursstructuren. In ieder geval zal het decreet een nieuwe oriëntatie kunnen geven aan de taakafbakening tussen algemene vergadering en raad van bestuur. Bovendien zal deze discussie uitmonden in het in vraag stellen van de thans bestaande tussenstructuren zoals gewestelijke comités en andere.

Bovendien zal het nieuwe decreet duidelijke regels moeten aangeven aangaande de vertegenwoordiging van de deelnemende partners in de bestuursorganen van de intercommunale. Gebeurlijk kunnen stelsels geconcipieerd worden waarbij in de algemene vergadering een evenredige vertegenwoordiging wordt bereikt in functie van de politieke samenstelling van de deelnemende vennoten.

Democratische controle. – Het nieuwe decreet zal bijzondere aandacht moeten besteden aan de relatie tussen intercommunale verenigingen en de individuele gemeenteraadsleden van de deelnemende gemeenten. Ervaringen uit het verleden wijzen immers uit dat in sommige gevallen deze relatie als problematisch kan omschreven worden.

Bovendien moet ook onderzocht worden in welke mate de consumenten-gebruikers van de diensten van de intercommunale toegang kunnen hebben tot het bestuur van de intercommunale structuren.

Toezicht. – Het spreekt vanzelf dat het bestaande toezichtsdecreet wordt aangepast in het licht van de definitieve redactie van het basisdecreet.

4. UITOEFENING VAN HET ADMINISTRATIEF TOEZICHT

Algemeen wordt aangenomen dat het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaams Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van het administratief toezicht op de provincies in het Vlaamse gewest een aanzienlijke versoepeling van het toezicht hebben teweeggebracht. Sindsdien blijven enkel nog aan goedkeuring onderworpen : de formaties inzake het gemeentepolitiepersoneel, de begrotingen en begrotingswijzigingen, de rekeningen en schuldherschikkingen en de besluiten tot oprichting van gemeentebedrijven. De overige materies zijn onderworpen aan het algemeen administratief toezicht.

Een versoepeling van het toezicht kan, eerder dan de decretale regeling nogmaals af te zwakken, bereikt worden door een terughoudendheid van de toezichthoudende overheid inzake het aanwenden van haar bevoegdheden terzake. Daarbij kan het toezicht zich beperken tot een marginale controle op de door het beleid vooropgestelde doelstellingen eerder dan zich toe te spitsen op een rigide controle op alle uitvoeringsmodaliteiten. Dergelijke versoepeling kan echter geen afbreuk doen aan het consequent en verplicht optreden van de toezichthoudende overheid tegen onwettige beslissingen, handelingen die de beginselen van behoorlijk bestuur miskennen of het algemeen belang kunnen schaden.

Het spreekt ook voor zich dat het toezicht op eenvormige wijze moet worden uitgeoefend waarbij ad hoc beslissingen uitgesloten worden.

Bijzondere omstandigheden kunnen nochtans een stringent toezicht rechtvaardigen. Zo zal met betrekking tot de gemeenten met een bijzonder taalstatuut het toezicht kordaat en nauwgezet uitgeoefend worden, waarbij de aan het toezicht onderworpen beslissingen systematisch zullen getoetst worden aan de wettelijke bepalingen inzake het gebruik van de talen in bestuurszaken.

5. OFFENSIEVE STRATEGIEEN VOOR DE BRUSSELSE RAND

In nauwe samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant zal ik prioritaire aandacht geven aan een specifiek actieprogramma voor de gemeenten in de Brusselse rand met bijzonder taalstatuut of met een anderstalige minderheid.

Streefdoel van dit beleid is uiteindelijk de optimale integratie van anderstaligen waarbij het overlegmodel en permanente dialoog centraal staan.

De voorbereiding van dergelijk actieprogramma gebeurt reeds in een Permanente Administratieve Werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van de onderscheiden Vlaamse departementen.

Na kennisname van de bevindingen van deze werkgroep zullen concrete beleidsmaatregelen geformuleerd worden met het oog op de versterking van het Vlaams karakter van genoemde gemeenten.

6. BESTUURLIJKE REORGANISATIE

De hedendaagse grootstedelijke ontwikkeling moet de discussies over een adequate bestuurlijke organisatie op het voorplan brengen.

Voor sommige taken beschikt een grootstad immers over een te beperkt draagvlak. Een samenwerkingsverband met andere gemeenten uit de regio kan aangewezen zijn om in de toekomst de uitoefening van deze taken kwalitatief te waarborgen.

Omgekeerd, zonder evenwel tegenstrijdig te zijn met de eerder genoemde doelstelling, moet vastge-

steld worden dat er redenen zijn om over te gaan tot een schaalverkleining in sommige steden.

Deze behoefte aan schaalverkleining kan verwezenlijkt worden op verschillende manieren. Zowel binnengemeentelijke decentralisatie als vormen van deconcentratie zijn denkpijlers die moeten leiden tot een verbetering van lokale inspraak, participatie en bestuur.

6.1. De Stadsgewesten : een vergroting van het stedelijk draagvlak

Om het hoofd te bieden aan alle nefaste economische, financiële en demografische ontwikkelingen van de grootstad, moeten de nodige bestuurlijke conclusies naar de toekomst toe getrokken worden. De vaststelling is immers dat de stad te klein wordt om een aantal taken alleen uit te oefenen en te financieren. De stad vervult immers belangrijke centrumfuncties zonder daarvoor op billijke wijze geretribueerd te worden. Dit is in feite één van de kernpunten van het grootstedelijk vraagstuk.

Bovendien kunnen een aantal taken wegens hun bovengemeentelijk en grensoverschrijdend karakter niet anders dan gemeenschappelijk worden uitgeoefend. Aangelegenheden van economische, ruimtelijk en sociale aard blijven per definitie binnen de grenzen van een bepaalde gemeente. De belangen van de stad en van de haar omringende gemeenten zijn op deze punten niet enkel gelijklopend maar zelfs in belangrijke mate met elkaar verflochten. Alleen een samenhangend beleid kan ter zake de nodige oplossingen aanbrengen.

Er kan dus een dringende noodzaak bestaan om een grotere bestuurschaal te creëren waarbij de ringgemeenten beleidsmatig betrokken worden. Hierbij kan inspiratie geput worden bij de Franse *communautés urbaines*, die wat hun doelmatigheid betreft een grote bijval genieten. Ook in Nederland bestaat een beweging naar een regionaal bestuur dat vooral gedefinieerd wordt in termen van slagvaardigheid, efficiëntie en effectiviteit.

De stad en de ringgemeenten waarmee een duidelijke wisselwerking bestaat, moeten daarom samengebracht worden in een samenwerkingsverband, stadsgewest genaamd, om een aantal bovengemeentelijke taken gemeenschappelijk te behartigen.

Met de nodige grondige aanpassingen, kan de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten hierbij tot inspiratie dienen .

6.2. Binnengemeentelijke decentralisatie en deconcentratie

De stedelijke problematiek laat zich niet enkel herleiden tot economische, financiële en demografische factoren. Sommige steden zijn zeer grootschalige bestuurlijke entiteiten die in zekere opzichten vervreemdend kunnen werken ten aanzien van de

bevolking. De bereikbaarheid en toegankelijkheid van sommige centrale diensten kan de drempelvrees bij de inwoners doen toenemen. De afstand die hierdoor tussen bestuurder en bestuurde wordt geschapen leidt in sommige gevallen tot vervreemding ten aanzien van de gemeentelijke besluitvorming. Dit is een ongewenste maar ook paradoxale toestand aangezien het gemeentelijk bestuursniveau juist het dichtst bij de bestuurde zou moeten staan. De gemeente is immers het bestuursniveau bij uitstek waar de noden van de plaatselijke bevolking kunnen gehoord en indien mogelijk geredieerd worden. Om de aanspreekbaarheid op gemeentelijk niveau te vergroten, kan een schaalverkleining zich opdringen.

Een versterking van het democratisch gehalte en een grotere participatie aan het gemeentelijk beleid kan verwezenlijkt worden door vormen van binnengemeentelijke decentralisatie en deconcentratie verder uit te bouwen.

In het verleden werden door sommige stadsbesturen reeds initiatieven in die zin genomen.

Kort na de fusie van de stad Antwerpen bijvoorbeeld werd het grondgebied ingedeeld in districten voor het houden van de akten van de burgerlijke stand. In een latere fase werden bij beslissing van de gemeenteraad districtsraden opgericht die een uitgebreide adviesbevoegdheid verkregen voor tal van lokale aangelegenheden.

Nochtans beschouwen velen de participatie van de districtsraden aan het stedelijk bestuur als onvoldoende. De verdere uitbouw van de districtsraden naar zelfstandige binnengemeentelijke bestuursorganen kan een concreet alternatief zijn en zal een aantal problemen die verband houden met de stedelijke grootschaligheid ondervangen. Een aantal krachtlijnen moeten daarbij centraal staan.

Binnengemeentelijke bestuurlijke decentralisatie brengt alleen een democratische meerwaarde indien de gebiedsomschrijvingen beperkt blijven. Boven een bepaald bevolkingsaantal gaat de kleinschaligheid verloren en ondergaat de relatie bestuurde-bestuur een grondige wijziging.

De binnengemeentelijke organen dienen te beschikken over reële bevoegdheden. Bevoegdheden die enkel het lokale aanbelangen en die geen coördinatie op gemeentelijk vlak vereisen, kunnen toegewezen worden aan de onderscheiden districtsraden. De toekenning van beslissingsbevoegdheid, en zelfs van bindende adviesbevoegdheid, aan de districtsraden stuit nochtans bij de huidige stand van de wetgeving op een aantal juridische bezwaren. Wettelijke en desnoods grondwettelijke hinderpalen moeten op termijn door de nodige initiatieven worden weggewerkt. In afwachting van een geschikt juridisch kader moet gestreefd worden naar een versterking van de rol van districts- of wijkraden. Dit kan gebeuren door de impact van de adviesbevoegdheid naar het gemeentelijk bestuur toe te versterken door een onderscheid te maken tussen een eenvoudig advies en een strengere aanbeveling aan de gemeenteraad. Dergelijk onderscheid wordt in Nederland

gehuldigd in de reglementen voor deelgemeenten. Gedurende een overgangperiode kan eveneens overwogen worden om de districtsraden onder goedkeuring van de gemeenteraad een aantal begrotingsposten te laten affecteren.

Het toekennen van beslissingsbevoegdheid aan de districtsraden vraagt bijna automatisch om electorale legitimiteit van deze organen. De samenstelling van de districtsraden gebeurt bij voorkeur door de organisatie van rechtstreekse verkiezingen in de verschillende districten. Deze verkiezingen kunnen samen met de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden.

De werking van de districtsraden moet zoveel mogelijk door de gemeentelijke overheid ondersteund worden. Begeleiding, technisch en administratief, moet leiden tot volwaardige districtsraden waarbij de districtsraden aanvaard worden als mondigde gesprekspartners in het stedelijk beleid.

7. RECHTSTREEKSE VERKIEZINGEN VAN DE VLAAMSE RAAD

Ingevolge een beslissing van de Vlaamse regering van 22 februari 1995 werd de administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden, samen met de administratie Kanselarij en Voorlichting, belast met de voorbereiding en opvolging van de eerste rechtstreekse verkiezingen van de Vlaamse Raad op 21 mei 1995. Deze organisatie verliep in nauwe samenwerking met het federale ministerie van Binnenlandse Zaken en de firma I.B.M. die instond voor het geautomatiseerd verzamelen en verwerken van de verkiezingsresultaten.

Hoewel de eigenlijke organisatie van de verkiezingen nog beruiste bij het federale niveau, heeft de administratie waardevolle ervaringen kunnen opdoen. Mijn administratie evalueert thans de vaststellingen en ervaringen van 21 mei jongstleden.

Deze evaluatie gebeurt in het vooruitzicht van de volgende verkiezingen van de Vlaamse Raad die normaal dienen plaats te vinden in juni 1999 samen met de verkiezingen voor het Europees parlement. Inderdaad zal de gehele organisatie en opvolging van deze verkiezing berusten bij de administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden.

Deze organisatie noopt tot een grondige en tijdige voorbereiding.

Vanaf het ogenblik van de vaststelling van de datum van de verkiezing zal de Vlaamse administratie vooreerst moeten toezien op de correcte opeenvolging van de verschillende kiesverrichtingen volgens een strikt, voorafgaandelijk bepaalde agenda.

Op het vlak van de regelgeving veronderstellen deze verkiezingen een aanpassing van de bestaande wetten, besluiten, onderrichtingen, formulieren en officiële berichten aan de specificiteiten van de Vlaamse Raad en de Vlaamse eigenheid. Hierbij moet een verregaande sanering en vereenvoudiging van de formaliteiten die verbonden zijn aan de kiesverrichtingen, als prioriteit aangewezen wor-

den. Inderdaad kan men moeilijk om de vaststelling heen dat de doorgedreven verambtelijking van de huidige procedures niet alleen leidt tot ondoorzichtigheid en beperkte hanteerbaarheid, maar tevens fundamentele vragen doet rijzen omtrent de toegang en deelname aan de verkiezing.

Bovendien moet onderzocht worden in welke mate kan overgegaan worden tot een automatisering van de kiesverrichtingen in gans Vlaanderen. Dergelijke informatisering zal niet alleen allerhande praktische besommeringen oplossen, zoals de noodzaak van een groot aantal effectieven bij de stemopnemingsbureaus, maar zal tevens de verzameling en verwerking van de verkiezingsresultaten vergemakkelijken waardoor het mogelijk wordt de definitieve stemuitslag dezelfde avond nog openbaar te maken.

Principieel zou de nieuwe aanpak moeten leiden tot een herwaardering van de vergoedingen die uitgekeerd worden aan de talrijke voorzitters en bijzitters van stem- en stemopnemingsbureaus die geroepen worden om hun (vrijwillige) medewerking te verlenen aan het goede verloop van de verkiezingen. Tegelijk moet er naar gestreefd worden om de lasten die verbonden zijn aan deze democratische verplichting evenwichtig te spreiden naar alle kiezers. De ervaringen uit het verleden wijzen immers uit dat in belangrijke mate steeds op dezelfde personen een beroep wordt gedaan om te fungeren als voorzitter of bijzitter van een stem- of stemopnemingsbureau. In dat verband zal ook nagegaan worden of het niet wenselijk en mogelijk is Vlaamse ambtenaren in hoofdzak in te schakelen.

Één en ander zal vooralsnog op het Vlaamse niveau slechts kunnen gebeuren binnen de mogelijkheden van het huidig wettelijk areaal

8. OVERIGE INITIATIEVEN

De bestaande onteigeningswetgeving bestaat uit 3 afzonderlijke wetten : de wet van 17 april 1835 inzake onteigeningen ten algemene nutte, de wet van 27 mei 1870 houdende vereenvoudiging der administratieve vormvereisten inzake onteigening ten openbare nutte en de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemene nutte.

Onteigeningen door de lokale besturen, provincies, intercommunales en GOM's behoeven de machtiging van de bevoegde Vlaamse minister, tenzij wettelijk anders bepaald is.

Er bestaat al geruime tijd ontevredenheid over de bestaande wetgeving. Enerzijds hebben de kritieken betrekking op de tijdrovende procedures en de moeilijk te motiveren spoedprocedure, anderzijds betreurt men dat de onteigende te weinig betrokken wordt bij de procedure (terzake komen de bezwaarprocedures niet altijd voldoende tegemoet aan de belangen van de rechtsonderhorige). Fundamentele concepten van de onteigeningsprocedure staan derhalve ter discussie.

Een wijziging van de bestaande wetgeving kan uiteindelijk slechts overwogen worden door de federale overheid. De Vlaamse Administratie van Binnenlandse Aangelegenheden verleent actueel nochtans haar volle medewerking aan de uitwerking van de nieuwe wetgeving. Binnen de administratie werd reeds een informele werkgroep opgericht die een voorontwerp van wet over de onteigeningen voorbereidt. Meer bepaald neemt de Vlaamse administratie de administratieve fase van de onteigeningsprocedure, die leidt tot het al dan niet verlenen van de onteigeningsmachtiging, voor haar rekening, terwijl de gerechtelijke fase nader wordt uitgewerkt door het federale ministerie van

Financiën. De uiteindelijke tekst zal later als federaal wetsontwerp ingediend worden.

De administratieve fase van de onteigeningsprocedure wordt herwerkt in functie van de duidelijkheid naar de onteigenden toe en bevat naast de uitwerking van technische aspecten op wetgevend en praktisch vlak, de koppeling van de bestuurshandelingen aan strikte termijnen voor ondermeer de indiening van het dossier, het verlenen van het machtigingsbesluit en de dagvaarding. Er wordt in het voorontwerp eveneens een termijn voor inzage-recht voorzien.
